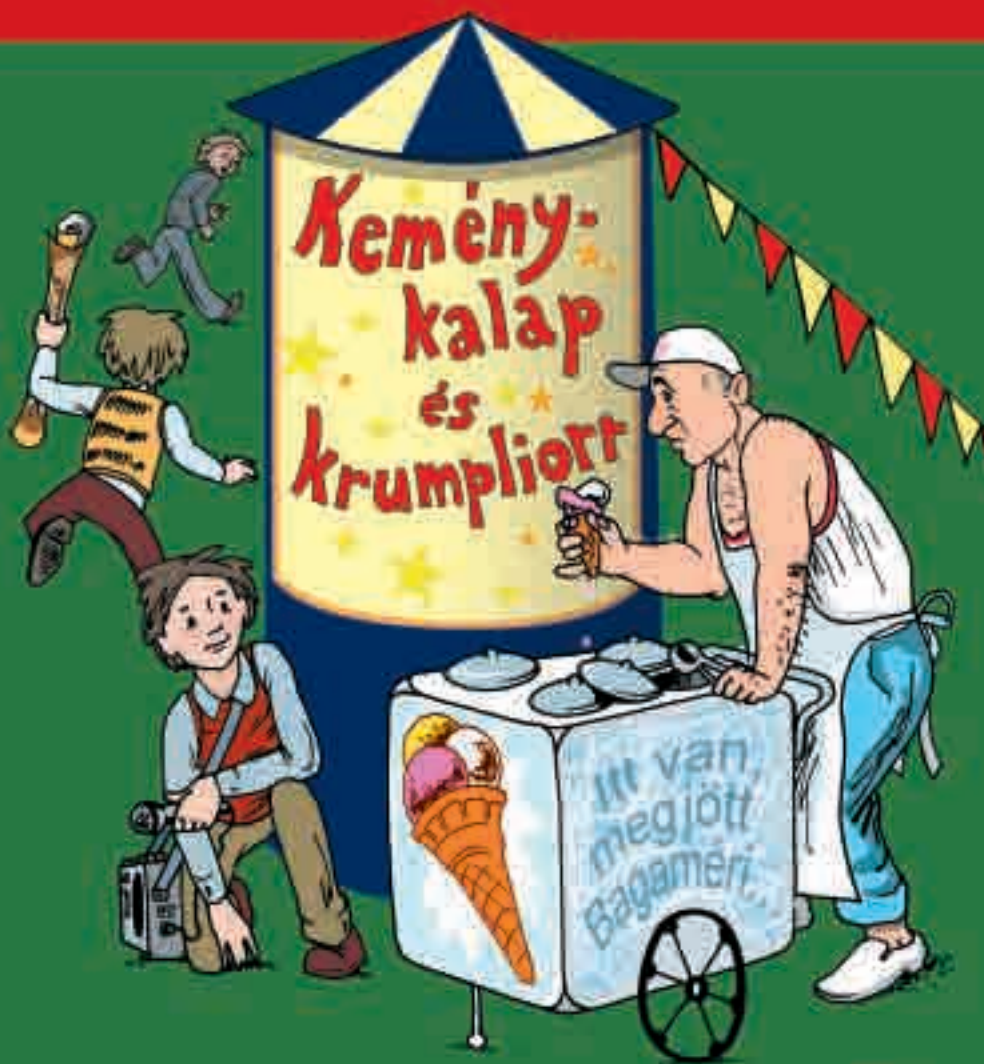

Csoukás István

Junotán Könyvműhely

Csukás István

Keménykalap és krumpliorr

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2011

1

Mit küldjünk egy betegnek?

1.

Szép, nyugalmas áprilisi nap volt. Legalábbis reggel még úgy indult, mint egy kifogástalanul szép, nyugalmas áprilisi nap. Az iskolafolyosó keskeny ablakain ferdén ömlött be a fény, megvilágította a faliújságot, a KRESZ-táblát, viszont homályban hagyta a bekeretezett tablókat. A tablókon apró fényképek sorakoztak, a fényképeken lenyalt hajú fiúk néztek szigorúan a lármás folyosóra, mint akik neheztelnek valamiért. Talán azért, mert nem jutott nekik fény, vagy talán azért, mert ők már elkerültek innen. Szigorú tekintetük több komolyságot követelt; meg kell mondanunk, hogy hasztalanul, mert senki sem figyelt rájuk. A folyosón nyüzsgő gyerekek szeme elsiklott róluk, apró-cseprő ügyekkel foglalkoztak, s ha némelyik gyereknek eszébe jutott, hogy egyszer az ő fényképe is fel fog kerülni egy ilyen tablóra, s ő is ilyen szigorúan fog majd nézni – gyorsan elhessegette a fejéből a gondolatot. A jövő messze volt, megfoghatatlan, a jelen viszont izgalmas, fénylő, mint ez a szép, nyugalmas áprilisi nap.

Karcsi és Jóska a faliújságnak dőlve napozott. Kihasználták a becsöngetés előtti perceket. Jóska féloldalt fordította szelíd arcát egy elsárgult cikken, mint valami párnán. Karcsi feje ellenben izgett-mozgott, fészkelődött a cikkeket tartó gombostűk között.

A KRESZ-tábla előtt Süle állt. Térde közé szorította a táskáját, két karját kifeszítette, s önkívületben tartotta arcát a fénynek.

Olyanok voltak, mint egy tengerparti csendélet.

A tengerparti csendélet tagjait nem zavarták a gúnyos megjegyzések, amelyek tartalma röviden úgy foglalható össze, hogy az iskola verhetetlenül leglustább őrse a Vadliba őr.

Jóska lassan megfordította az arcát, Karcsi abbahagyta a fészkelődést, Süle pedig végtelen lassúsággal a bokája közé csúsztatta a táskát.

A gúnyos megjegyzések ekkora közöny láttára elnémultak.

Süle a csendre kinyitotta fél szemét, majd a vadlibák harci kiáltását hallatta:

– Gá-gá, vadlibák!

– Mi van? – érdeklődött Jóska a faliújságról.

– Marci! – tájékoztatott Süle.

Marci, a Vadliba őr őrsvezetője szigorúan nézett végig rajtuk. Kétségtelen, hogy ebből a fiúból sugárzott a tekintély. Olyan volt a megjelenése, hogy az ember nyugodtan rábízhatott volna, mondjuk, egy nagyobb pénzeszeget vagy fontos levelet, hogy adja postára. Őrá nem szólt az ellenőr a villamoson, mert első látásra elhitte, hogy megvan a bérlete, méghozzá tiszta, gusztusos celofántokban; s ő volt az, akit nem követett árgus szemmel az eladó az önkiszolgáló boltban, mert akár el is sétálhatna a pénztárosnővel együtt

feketekávézni: Marci vagy megvárta volna őket, vagy a vásárolt holmi ellenértékét hiánytalanul otthagya volna a pulton.

Egyszóval Marci kiváló jellem volt, s ami még ritkább: ez minden különösebb erőlködés nélkül meg is látszott rajta. Beszélni is másképp beszélt, mint a többiek, választékosan fogalmazott, s ha felnőttekkel társalgott, mindig hozzátette, hogy „kérem”.

– Tanítás után rendkívüli őrsi gyűlés! – mondta Marci, majd bement az osztályba, leült a padjába, kikészítette a füzeteket, ceruzát, tollat, radírt, s fegyelmezetten várta az órát.

Marci elvonulása után a napozók is leváltak a falról. Közrefogták a lihegve érkező kis Recét. A kis Recét azért hívták így, hogy bátyjától, a nagy Recétől megkülönböztessék. Táskája egy kinyúlt expanderrugón lógott. Zsebéből nagy, fényes szekrénygombot vett elő, s megmutatta a vadlibáknak.

– Ezt majd délelőtt beledolgozom. Itt megy be a rugó, s a lyukat betömöm ragasztóval!

A vadlibák leplezetlen irigységgel nézték a nem mindennapi táskatartót. A kis Rece büszkén vonult be a tanterembe, s előkészítette a szekrénygomb ráhelyezését az expander-rugóra: megkérte Sülét, aki előtte ült, hogy ma kivételesen ne mozogjon, sőt ha lehet, úgy üljön, mint egy lőtábla. Aztán bicskával szilánkokat faragott a ceruzájából, kirakta őket a padra, és boldog mosollyal nézett a délelőtt elé.

2.

A rendkívüli őrsi gyűlés vidáman kezdődött. A kis Rece zsebében az utolsó órán kiömlött a ragasztó, s szépen meg is száradt az óra végére. Mint valami borostyánba fagyott őskori tárgyak, úgy lapultak a megszáradt ragasztóban

a zsebben maradt kincsek, mégpedig egy savanyú cukor, egy szemöldökcsipesz, egy kétforintos meg egy zseblámpakörte. Nézegették a sárga gombócot. Ugyanis Süle javaslatára a kis Rece az egész zsebet kivágta bicskával a nadrágból, és a padra téve próbálta szétválasztani alkotóelemeire a zseb tartalmát.

– Olyan ez – jegyezte meg Karcsi, aki nagy buzgalommal segédkezett a kis Recének –, mintha megoperálták volna a nadrágodat!

Marci az első pad tetején ült, a ceruzájával kopogtatott.

– Csendet kérek! Csendet kérek! Ha nem lesztek csendben, beadom a lemondásomat! Süle, maradj csendben!

Süle megsértődve kapta fel a fejét. Most véletlenül egy szót se szólt, némán piszkálgatta a kis Rece kivágott zsebet.

– Csak ne fenyegezz! Nem hagyom magam zsarolni!
– morogta.

– Attól még abbahagyhatod egy kicsit a gágogást! A Vadliba őrs rendkívüli ülését megnyitom!

– Halljuk! – rikkantott fel a kis Rece boldogan, mert a szemöldökcsipeszt sikerült kiszabadítania.

– Köszönöm a támogatást! – folytatta Marci.

– Miért jöttünk össze? Történt valami? – kérdezte Karcsi.

– Elképzelhető, hogy rövidesen megtudjuk. Mondom: elképzelhető – szögezte le Süle gunyorosan.

– Ha csak egy pillanatra elhallgatnál, megmondanám, miért jöttünk össze! Azért jöttünk össze, hogy megbeszéljük Péter ügyét.

Jóska komoly képpel bólogatott, az „ügy” kifejezés nagyon tetszett neki. Bár Péter, a Vadliba őrs hatodik tagja egész egyszerűen csak beteg volt, ami végül is elég mindennapi eset,

de most, hogy „ügy” lett belőle, az már egészen más! Arra oda kell figyelni!

Sülének azonban nem volt érzéke ilyen finomságok iránt, morogva ellenkezett:

– Mit kell ezen ennyit beszélni? A mai orvostudomány már nagyon fejlett! Nélkülözni tudja a mi segítségünket!

Büszkén nézett körül, de Marci szigorúan leintette.

– Azt kell beszélni, hogy nekünk mi a teendőnk! Nekünk, a Vadliba őrnek! Az ügy nem tűr halasztást!

Jóskát teljesen magával ragadta a „teendő” szó. Ő még ezt sohasem mondta. Érdekes, vannak szavak, amelyek neki egyszerűen sohase jutnak az eszébe! Szívvel-lélekkel Marci mellé állt.

– Úgy van! – mondta, s kék szeme ragyogott, mint a nyári égbolt.

– Vagyis? – kérdezte Marci. – Ti mit javasoltok? Mi a teendő?

– Küldjünk neki csokoládét! – bökte ki Karcsi, aki örült, hogy bekapcsolódhat a beszélgetésbe. De rögtön meg is bánta, mert Süle letorkolta:

– Ez olyan gyerekes dolog, ez a csokoládé!

Karcsi elpirulva válaszolt Sülének:

– Akkor találj te ki valamit! Kritizálni könnyű!

Marci elsimította a hirtelen támadt feszültséget.

– Jól van, Karcsi, nem kell mindjárt megsértődni! Induljunk ki abból, hogy mire van a legnagyobb szüksége egy betegnek.

Süle tovább akadékoskodott:

– Nyugalomra! És ez ráadásul nem is kerül semmibe!

Marci türelmesen válaszolt, még a hangját sem emelte fel:

– Én ezzel nem értek egyet. Gondolkozz csak; ha te lennél beteg, mit kívánnál?

Süle elvigyorodott.

– Én? Egy üveg zölddió-befőttet! Életemben nem ettem még zölddió-befőttet!

Marci elvesztette a türelmét. Látta, hogy az ügy komolysága kezd szétmállani a csúfondáros hangtól, összeráncolta a homlokát, hátrasimította a haját, és egész tekintélyét latba vetve, elvágta a könnyed csipkelődést. Ráförmedt Sülére:

– Veled nem lehet komolyan beszélni! Te mindent a zsebeden meg a hasadon keresztül nézel!

Süle érezte, hogy a közhangulat ellene fordul, de nem bánta, ellentámadásba lendült.

– Én legalább ajánlottam valamit! Halljuk, te mit javasolsz! És te, Karcsi? Jóska? Kis Rece? Gyerünk a zseniális ötlettel! Csupa fül vagyok!

Jóska találva érezte magát, mivelhogy eddig egy szót sem szólt az ügyhöz. Hiába, nem nagyon szeretett nyilvánosan szerepelni, és ez az őrsi gyűlés láthatóan komoly fordulatot vett. Épp ezért kis lámpalázzal mondta:

– Mit szólnátok például ahhoz, ha mindennap íránk neki egy levelet?

– Miről? – kérdezte Marci meglepődve.

– Hát... – folytatta Jóska. – A nap eseményeiről. Az iskoláról, az órákról, a szünetekről...

– Szerintem ezzel csak súlyosbítanánk az állapotát – mondta Süle. – Mindennap azt olvasná, hogy Jóska felelt, Marci nem felelt, Karcsi az ablakon bámult kifelé a szünetben.

– Nem szoktam bámulni – szólt közbe Karcsi.

– Akkor elmerengtél! Így jó? – kérdezte gúnyosan Süle.

– Így jó – válaszolta Karcsi.

– Egyszóval, ha én ilyen leveleket kapnék, elhatalmasodna rajtam az életuntság. Másképp a melankólia – fejezte be egy kézlegyintéssel Süle a szónoklatot, mintha egy tábláról törölné le Jóska ötletét.

A vita holtpontra jutott. Marci töprengve ráncolta a homlokát, azon tűnődött, hogy hol is rontotta el a beszélgetést. Tudta, hogy a szándéka helyes volt, egyszerűen csak azt akarta, hogy Pétert ne hagyják egyedül a betegségben. Nem kellett volna őrsi gyűlést összehívni, hanem csak valamelyik szünetben elmondani a többieknek? Nem kellett volna ilyen hivatalos hangot megütni? Úgy érezte, mintha egy üvegkalkitában ülne, mintha üvegfal lenne közte és a többiek között. Nem értik egymás szavát. Fáradtan lecsúszott a padba.

A kis Rece, aki eddig a kivágott zsebbel bíbelődött, felkapta a fejét a csendre.

– Szerintem egyszerű a megoldás – mondta. – Küldjünk egy követet Péterhez, az majd megkérdezi tőle, hogy mire van szüksége.

– Helyes! – mondta felragyogva Jóska. – Egyszerű! Ez a teendőnk!

Marci megörült az ötletnek, újra felkapaszkodott a pad tetejére, és átvette a parancsnokságot.

– A legfontosabb: kipuhatolni, hogy mire van szüksége Péternek!

A többiek vidáman néztek rá, hogy lám, ilyen egyszerű a dolog.

– De ki legyen a követ? – kérdezte Marci.

– Aki kitalálta! – pártfogolta a kis Recét Jóska. – Szavazuk meg!

- Megszavazzuk! – zúgták a vadlibák.
- Elvállalod? – kérdezte Marci.
- Ha már így megszavaztatok... – mondta a kis Rece, a kivágott zsebet belecsavarva egy füzetlapba.
- Az őrs teljesen szabad kezét ad neked – mondta Marci, felállt, és kezét akart fogni a kis Recével, de aztán meggondolta, mikor meglátta a kis Rece ragasztós kezét. Inkább így folytatta:
- Lélekben mindig veled vagyunk! Ezt ne felejtsd el!
- Nem felejttem el! – mondta a kis Rece.
- Gá-gá, vadlibák! – rikkantott Süle, s az ajtó felé igyekezett. – Micsoda cirkusz van egy betegséggel! Gá-gá-gá! Még jó, hogy nem Vadkacsa őrs vagyunk, mert akkor az lenne a harci kiáltásunk, hogy háp-háp-háp!
- Vagy Vadbéka őrs! Mert akkor meg az lenne, hogy brekeke! – tette hozzá Jóska, és Süle után igyekezett.
- Utolsóinak Marci ment ki a teremből. Úgy érezte, hogy még valamit mondania kell a kis Recének:
- Te képviseled a vadlibákat! Csak ügyesen!
- Majd igyekszem! – válaszolt a kis Rece, s az expander rugón lóbálta a táskáját! A táska surrogott a levegőben, mint egy diszkosz.

3.

A tér olyan volt, mint egy vízgyűjtő medence, az utcák pedig úgy futottak belé, mint vidám folyók.

A kis Rece tűnt fel az egyik folyóban, bal kezében a kivágott nadrágzsebbel, jobb kezében az expander rugón himbálódzó táska. Evickélt befelé a térre.

Leült a padra, arcát a nap felé fordította, és tűnődött.

Két gondja volt: az egyik a kivágott nadrágzseb, a másik

meg Péter. Tisztázni akarta mind a kettőt, mielőtt hazamegy ebédelni. Azért ült le a téren.

A nadrágzseb gondját hamar megoldotta. „Végül is – gondolta – ha nem mutogatom, senki sem fog rájönni, hogy hiányzik a jobb zsebem!”

Felvidult a gondolatra, hogy milyen jól elrendezte a nadrágzseb eltussolását. Hunyorogva nézte a teret, a homokozóban turkáló pockokat, a padon sütkérező mamákat, majd megkereste szemével Bagamérit, az elátkozott fagylaltost.

Bagaméri a fagylaltoskocsi rúdjai között állt, olyan volt, mint egy kis *b* betű. A *b* betű szárán fehér sapka volt, de ez egy cseppet sem enyhített Bagaméri komorságán. Valaki elterjesztette, hogy ehetetlen a fagylaltja, s Bagaméri halálra volt ítélve a téren. Senki se vett tőle fagylaltot. Hiába rázta a csengőjét, hiába próbálkozott a legravaszabb üzleti trükkökkel. A gyerekek eljártak a mellékutcába fagylaltért, s kihívóan nyalogatták a magába roskadt Bagaméri előtt. Bagaméri ilyenkor hangosan suttozott:

– Nem értem! Olcsón adom, jó a fagylaltom, és mégsem vesz senki! Meg vagyok átkozva!

A kis Rece már nem is emlékezett rá, hogy mikor és ki terjesztette el, hogy Bagaméri fagylaltja ehetetlen. Valójában a bátyjától hallotta, vagyis az előző nemzedéktől, s a hír úgy szállt tovább, le egészen a pockokig, mint valami ősi, megdönthetetlen igazság.

Bagaméri azonban nem adta fel a harcot. Minden tavasszal megjelent, reménykedve, hogy egyszer csak megtörik az átkos varázs.

A kis Rece rövid idő alatt megállapította, hogy az átok még nem tört meg, sőt a pockok nemzedékét is elutasító

magatartásra ösztökélte. Egy ilyen kis dugó a homokozóból megvetően legyintett, mikor Bagaméri megkörnyékezte őket.

– Nem kell? – szállt a könnyű tavaszi levegőben Bagaméri komor hangja. – Málnát se? Vaníliát se? Kakaót se? Meg vagyok átkozva!

A kis Rece visszatért saját gondjához.

Most már bánta, hogy elvállalta a követséget. „Mert nem figyelek oda – morgott magában –, és mindent a nyakamba sóznak! Én meg elvállalom! És most törhetem a fejemet, hogy mivel szórakoztassam Pétert!”

De a következő pillanatban eszébe jutott, hogy azért betegnek lenni sem fenékig tejfel. Egész nap feküdni a szobában...

Megsajnálta Pétert. „Majd kitalálok valamit!” – dünnyögtött az orra elé, s újra kezelésbe vette a kivágott zsebet. Nagy nehezen kipiszkálta belőle a kétforintost. A zseblámpakörtétől és a savanyú cukortól azonban búcsút vett, sóhajtván felállt, s kifelé menet a térről, az egyik pocoknak ajándékozta a sárgán csillogó zsebet.

2

Kitalálnak egy cirkuszt

1.

Péter lehunyt szemmel feküdt az öreg ágyban. Az arca fehér volt, a nyakára csavart kendő masnija úgy állt el, mint egy pótfül.

A kis Rece az öreg ágy faragásait nézegette, a hatalmas szőlőleveleket, amelyek szára lenyúlt a párna mögé, mintha onnan nőtt volna ki.

A szőlőlevelek közt egy madár tartotta égnek lehetetlenül hosszú csőrét.

Péter rosszkedve zavarba hozta. Már mikor becsöngetett, rosszul indult az egész. Péter mamája nagyon megörült ugyan neki, kávéval, süteménnyel kínálta, amit a kis Rece elhárított, mondván, hogy most ebédelt. A mama azután elrohant, vissza a munkahelyére, ott hagyta őket a lakásban.

– Csak játsszatok! Este jövök! – mondta búcsúzóul az ajtóban.

A kis Rece megértette, hogy Péternek így telik el minden napja. A mamája délben hazarohan a hivatalból, ebédet

készít, majd elrohan. Ketten élnek a kis kertés házban a város végén.

A kis Rece eleinte még próbálkozott. Mikor becsukódott az ajtó, elmesélte, hogy rendkívüli őrsi gyűlés volt, és őt követségbe küldték.

– Köszönöm – felelte erre Péter, és behunyta a szemét.

A kis Rece ekkor témát változtatott, rátért a kivágott nadrágzsebre. Meg is mutatta, hogy nincs. Ha bedugja a kezét, akár a térdét is megvakarhatja. És hogy nem lesz könnyű eltussolni, ügyelni kell majd, hogy abba a zsebébe ne tegyen semmit.

Péter erre is csak bólintott, halványan elmosolyodott, mikor a kis Rece a térdét megvakarta. Majd újra behunyta a szemét.

S most hallgattak. A kis Rece zavartan nézte az öreg ágy mélybarna szőlőleveleit. Legegyszerűbb lenne felállni és elköszönni, de valami ott tartotta a félhomályos szobában. Mert az az igazság, hogy a kis Rece, minden látszat ellenére, amely őt felületesnek, nemtörődömnek, csak a saját ügyével foglalkozónak tüntette fel, nagyon érzékeny szívű fiú volt. Lázasan törte a fejét, hogy mivel vidíthatná fel a barátját. Sorra támadtak fejében a gondolatok, ötletek, mérlegelte őket, majd sóhajtván elvetette mindet. Gondolt az expanderrugóból készített táskatartóra, Bagamérira, az elátkozott fagyaltosra, egy tegnap látott filmre, sőt bátyjára, a nagy Recére is – de egyik témát sem látta alkalmasnak, hogy valami izgalmasat kicsiholjon belőlük.

Mikor már kezdte feladni a reményt, egyszer csak, számára is váratlanul, hangosan kibökte:

– A cirkusz!

– Miféle cirkusz? – nyitotta ki Péter a szemét.

„Valóban, miféle cirkusz?” – próbálta rendezni a gondolatait a kis Rece. Mit akar ezzel a cirkusszal? Hogy jutott az eszébe egyáltalán? Habozott egy pillanatig, azután úgy, ahogy fejest szokott ugrani a Gellért úszómedencéjébe, nagy lendülettel beszélni kezdett. Érezte, hogy az ötlet magával ragadja a képzeletét, fölényesen elsöpör minden meggondolást, akadályt az útból. Nyelt egyet, és kivágta:

– Hát... a Hörömpő Cirkusz!

„Ez meg milyen név?” – hökkent meg maga is, de már nem volt megállás. Rámosolygott Péterre, s könnyed, csevegő hangon folytatta:

– Érdekes neve van, nem? De a néven kívül van azért mindenük!

– Mijük van? – kérdezte Péter, s feljebb ült az ágyon.

– Mijük? Először is egy lakókocsi, azután egy sátor, azután a vadállatok! De azért vannak szelídek is – tette hozzá óvatosan.

– A vadállatokat mondjad először! – kérte Péter, és teljesen felült az ágyban, eltakarta a lehetetlenül hosszú csőrű famadarat.

A kis Rece egy pillanatra lehunyta a szemét. „Most már mindegy. Most már benne vagyok! Nem hagyhatom abba” – gondolta.

– Először is van egy vadoroszlán, egy vadtigris, egy vadkenguru és egy vadkacsa.

– És mit csinálnak? – kérdezte Péter érdeklődve.

– Hát morognak. A vadoroszlán így csinál, hogy: bö-ő! A vadtigris meg így: mrrr! mrrr! A vadkacsa meg: háp-háp! De sokkal vadabbul! A vadkenguru pedig...

És itt a kis Rece megállt. „Borzasztó! – gondolta. – Hogy csinál egy vadkenguru? Nyávog? Bömböl? Vagy dorombol?”

– A vadkenguru hogy csinál? – kérdezte Péter. – Azt nem mondtad!

– Hát a vadkenguru mindig alszik, és nem csinál sehogy! – vágta ki magát a kis Rece. – De különben hogy tetszik?

– Tetszik, tetszik – dünnyögte Péter elgondolkozva. – És azt mondod, hogy itt vannak a téren?

A kis Rece ugyan ilyesmit nem mondott, de miért is ne lehetne a cirkusz itt a téren?

– Igen. Éjszaka jöttek. Az éj leple alatt.

– És miért a téren?

– Külön engedéllyel. Merthogy olyan kicsi cirkusz.

Péter hirtelen izgatott lett, felhúzódott teljesen az ágyban.

– Azonnal telefonálni kell nekik, hogy ne egyenek Bagaméri fagyaltjából!

A kis Rece hümmögött:

– Nem hiszem, hogy már beszerelték volna a telefont.

– Akkor levelet kell nekik írni! Add ide a füzetet meg a ceruzát!

A kis Rece előszedte a füzetet meg a ceruzát, s odavitte Péterhez.

Péter a térdére fektetett füzetbe írt, motyogva a szöveget:

– *Senki se egyen Bagaméri fagyaltjából! Mert mérgező!*
A vadállatok se! Aláírás: Fekete kéz fehér alapon!

Péter megnyugodva dőlt hátra.

– Így legalább tiszta a lelkiismeretünk. Ezt a levelet csempészd be valahogy!

A kis Rece komoly pofával gondosan elrakta a levelet.

Péter tünődve szólalt meg:

– Hóna alá kellene nyúlni ennek a cirkusznak! Föl kéne egy kicsit fejleszteni!

– Természetesen a hóna alá nyúlunk! Természetesen fölfejlesztjük! – rikkantotta a kis Rece. – Bár a cirkusz magja már megvan.

– Világszámot csinálunk belőle! – lelkesedett Péter, arca kipirosodott, a kendőt megigazította a nyakán. A pótfül a tarkóján meredezett.

– Egy-két apróság kell még hozzá – mondta gyakorlatiasan a kis Rece.

– Kell – mondta Péter. – De időnk van, majd beszerezzük! Ugye? – nézett a kis Recére. Majd halkabban hozzátette: – És eljössz, ugye, amikor csak ráérsz?

– Mindennap eljövök – ígérte a kis Rece fennhangon. – Ezt a cirkuszt szépen kidolgozzuk. A kellékek beszerzését pedig csak bízd rám! Szabad kezet kaptam a vadlibáktól, teljesen szabad kezet! Éljen a Hörömpő Cirkusz!

A kis Rece szeplős képe világított a szobában.

– Éljen! – visszhangozta Péter. – Mi van még egy ilyen cirkuszban?

– Ott van először is Hörömpő, a cirkuszigazgató. Azonkívül ő az állatidomár is. Van egy hosszú szíjostora, azzal idomítja az állatokat.

– És feltétlenül van egy bohóc is! – tünődött Péter. – Hogy hívnak egy bohócot?

Ezen elgondolkoztak. A kis Rece fejébe ugrott egy név, habozás nélkül kimondta:

– Rozmaring! Rozmaring, a bohóc! Mit szólsz hozzá?

– Rozmaring? Jó név! Igazi bohócnév! Éljen Rozmaring, a bohóc!

– És neki igazán kevés kellék kell. Mi kell egy bohócnak? Keménykalap és krumpliorr. Ez a legfontosabb!

Elmerengtek a frissen kitalált bohócon. Képzletükben ott állt Rozmaring, fején keménykalap, az orra pedig hatalmas krumpliorr. Péter boldog volt, az ágyban töltött napok unalma elröpült a szívéből. A kis Rece leplezetlenül büszke volt az új játékra, amit ő talált ki. „Hiába – veregette meg a saját vállát gondolatban –, a kis Rece fejében ész van, nem szilvalekvár!”

– Osszuk ki a szerepeket! – javasolta Péter.

– Osszuk! – mondta a kis Rece.

– Hörömpő, a cirkuszigazgató én leszek. Azért gondoltam így, mert én úgyis ráérek, és össze tudnám fogni a cirkuszt. Persze kellene segítség is, mondjuk, aki a vadállatokat beszerzi az idomításhoz.

– Majd beszerezzük!

– És te mi szeretnél lenni?

– Rozmaring, a bohóc! – A kis Rece boldogan vigyorgott, fintorokat vágott, megpróbálta az orrát mozgatni. Csámpázva végigkacsázott a szobán, és mély, rezes hangon kiáltotta:

– Kedves gyerrekek! Én vagyok Rozmaring, a bohóc! Jó?

– Dőlni fognak a röhögéstől!

– Az a jó! Most pedig nézzük tovább! Marcit javaslom zsonglőrnek. Nagyon finoman tudná csinálni! Jóska lesz a gumiember, Karcsi a légtornász. Sület éhezőművésznek, jegyzedőnek és hindu csodafakírnak javaslom – hadarta a kis Rece nevetve, mert arra gondolt, hogy milyen képet fog vágni Süle, ha megtudja, hogy éhezőművész lesz. Többek között!

– Felírom a szereposztást, hogy el ne felejtjük – mondta Péter.

– Nadrágba fogjuk rázni ezt a cirkuszt, ne félj! Most pedig mennem kell – állt fel a kis Rece. – Holnap elkezdjük a gyakorlati munkát, kellékek beszerzését, vadállatok fogdosását, a jegynyomtatást és egyéb művészi szorgoskodást.

– Mindenről értesítést kérek! És üdvözlöm a cirkusz tagjait! – mondta Péter komolyan, ahogy az egy cirkuszigazgatóhoz illik.

– Átadom nekik! Világos. Szájtátva fogják hallgatni. Vagyis kicsit meg fognak lepődni. De nem baj! Viszlát, Hörömpő!

– Viszlát, Rozmaring! A fagyaltból ne egyetek! A vadállatok se!

A kis Rece bólintott, és kislattyogott az ajtón.

2.

A téren megnyúltak az árnyékok, alkonyodott, bár ezt senki nem vette észre. A homokozóban a kis pockok fáradhatatlanul turkálták a homokot, a padon mamák beszélgettek, s a tér sarkában Bagaméri állt, az elátkozott fagyaltos.

A kis Rece mosolyogva nézte a teret. Úgy érezte magát, mint egy hadvezér, aki különleges furfanggal megnyerte a csatát.

A frissen született cirkuszon tűnődött. „Mégis jó – gondolta magában –, hogy Rozmaring szerepét magamhoz ragadtam! Illik az egyéniségemhez. Az öltözék meg nem olyan nehéz. Tulajdonképpen semmi. Kell egy bő nadrág, lehetőleg jó viharvert, kell egy pár ócska, kitaposott cipő. Mi kell még? Egy csikos trikó, egy selyemkendő a nyakba, keménykalap és krumpliorr.”

Lassan körözni kezdett a téren, míg számba vette a dolgokat. Megállt egy pad előtt, és a tereferelő mamáknak elismételte:

– Keménykalap és krumpliorr!

A beszélgető mamák rámosolyogtak, s a vállukat vonogatták, nem értették, hogy mit akar.

De a kis Rece már a homokozónál járt. „Azért még sokat kell csiszolni a figurán! Például fontos a hang! Az ám, milyen a hangom?”

A homokozó peremén állt és megkérdezte:

– Milyen a hangom?

A pockok érdeklődve nézték a kis Recét.

– Pocsék! – mondta az egyik.

– Mint Vico Torrianié! – mondta a másik.

– Mint egy macskáé, akit odacsípett az ajtó! – mondta a harmadik.

A kis Rece nem várta meg, míg a pockok végigmondják, legyintett és tovább-ballagott. „Az a baj, hogy a hangom nem elég mély. És nem elég rezes. Egy vérbeli bohócnak rezes a hangja!”

A sors ujja volt? Ekkor ért oda Bagamérihoz, az elátkozott fagyaltoshoz. A felismerés csak egy pillanatig tartott. „Fagyaltot fogok enni, attól mély lesz a hangom!” – suttogta, de Bagamérinak oly ritkán suttogtak fagyaltügyben, hogy azonnal lecsapott az alkalomra.

– Milyet kérsz? – kérdezte ő is suttogva, nehogy felriaszsa a gyereket, aki láthatóan alvajáró.

– Hideget – suttogta a kis Rece.

Bagaméri megbűvölve óriási adag fagyaltot kanalazott elő a kocsijából, s a kis Rece kezébe nyomta.

– Grátis! – suttogta. – Vagyis hogy ingyen adom! Reklámból.

A kis Rece bólintott, bekapta a fagyaltot, megrágta, mint a kolbászt, s érezte, hogy rezes hangban most már világhírű bohócokkal is fölveheti a versenyt.

Ahogy elhaladt a homokozó mellett, csinált még egy ellenőrző próbát a pockokkal.

– Most milyen a hangom? – kérdezte olyan mélyen, mintha a kútból beszélne.

A pockok hátra se fordultak.

– Mint a jegesnek! – mondta az egyik.

– Mint Paul Robesonnak! – mondta a másik.

– Mint egy vízilónak, aki napszúrást kapott! – mondta a harmadik.

– Az a jó! – bólintott elégedetten a kis Rece, és átvágott a téren. Bagaméri, az elátkozott fagyaltos megemelte a fehér sapkát, mikor elhaladt előtte, s úgy érezte, ez a szép áprilisi nap a sikerek és átkos varázsok megtörésének napja.

3

Általános meghökkenés

1.

– Hörömpő Cirkusz, világszám! – mondta a kis Rece büszkén mosolyogva. Szeplős arca lelkesen ragyogott. Zsebre dugott kézzel méregette a vadlibákat. – Ezt találtuk ki! Illetve én találtam ki, de Péternek is nagyon tetszett. Kidolgoztuk vázlatosan a szereposztást is. Felolvassam?

A vadlibák komoran ültek a padon, a fiatal gesztenyefa ritkás árnyékot vetett rájuk. Kicsit fejbe kólintotta őket ez a légből kapott cirkusz.

– Mert olyan éles eszed van, mint a borotva! – morogta sötéten Süle. – Én mondtam, hogy vigyünk zöld diót, és kész!

– Mégis, hogy képzelted el? – kérdezte Marci óvatosan. – Ez nincs benne a tervben. Úgyis olyan kevés a szabad időnk!

– Szabad kezet adtatok, nem? – vágott vissza a kis Rece egy meg nem értett feltaláló dacos keserűségével.

A vadlibák komoran hallgattak. Persze van benne valami, lehet, hogy így volt.

A kis Rece tovább ütötte a vasat.

– Meg lélekben velem voltatok, nem?

Ez a mondás teljesen leterítette a vadlibákat. Marci széttárta a karját, mint aki megadja magát az erkölcsi kényszerhelyzetnek. Süle mélyen, gyomorból felsóhajtott, mint aki nem tudja lenyelni ezt a képtelen ötletet, de hát mit lehet csinálni? Jóska lassan ingatta a fejét, mint egy élete alkonyán levő öregember, aki már semmin se csodálkozik. Karcsi pedig elmerengő szemmel nézett a térre, mint aki sejti, hogy eddigi nyugalmas életük felborul, váratlan és titokzatos fordulatok lesnek rájuk valahol a jövőben.

A kis Rece elégedetten szemlélte a megtört vadlibákat.

– Felolvassam a szereposztást? – kérdezte szelíden.

– Olvasd – nyögte Süle. – Én már úgylis azon gondolkoztam, hogy új életet kezdek. Nekem milyen szerepet szántatok?

– Mindjárt megtudod! – mondta a kis Rece fölényesen.

– De az lesz a legjobb, ha előlről kezdem.

A bal zsebéből egy összehajtogatott füzetlapot vett elő.

– Az igazság az – mondta –, hogy több szerep van, mint ahányan vagyunk. Nem beszélve a vadállatokról!

– Vadállat nem leszek! – tiltakozott Jóska.

– Ott még nem tartunk! – intette le a kis Rece. – A vadállatokat majd később oldjuk meg. Lehet, hogy nemzetközi úton. A ti fejetek ne fájjon miatta! Ez a felsőbb vezetés dolga lesz.

A vadlibák megbűvölve hallgatták. Ilyen szavakat még sose hallottak a kis Recétől.

– Most térjünk rá inkább az egyéb művészetekre! A cirkusz igazgatója Hörömpő. Ez világos, hiszen a cirkuszt Hörömpő Cirkusznak hívják. Ez Péter lesz, mivel neki van a legtöbb ideje, hogy foglalkozzék a cirkusszal! Hörömpő azonkívül állatidomár is. A következő legfontosabb művész a bohóc...

Egy kis hatásszünetet tartott, majd büszkén, visszafogott hangon kijelentette:

– A bohóc én leszek.

Összehúzott szemmel vizsgálta a vadlibák arcát, hogy van-e ellenvetés. De a vadlibák nem tiltakoztak.

– Rozmaring. Ez a művésznevem. Rozmaring, a bohóc! Hogy tetszik?

Karcsi tért magához legelőbb, lelkendezve mondta a pad előtt álló kis Recének:

– Nagyon jó! Öregem, nagyon jó! Rozmaring, a bohóc!

– Majd hízelegve hozzátette: – Illik az egyéniségedhez!

A kis Rece boldogan mosolygott Karcsira. Örült az első pártoló hangnak.

– Olvasom tovább a szereposztást – mondta, s újra komolyan nézett a padon gubbasztó vadlibákra.

– Olvasd! – morogta Süle. – Csupa fül vagyok.

– Marci lesz a zsonglőr. Úgy gondoltuk Péterrel, hogy te nagyon finoman tudnád csinálni.

Marci ízlelgette a szót.

– Zsonglőr? Tányérokkaal egyensúlyozni?

– Igen – mondta a kis Rece. – Egy pálcán pörgetnéd, és aztán az egészet az orrodra tennéd. Hogy tetszik?

– Az orromra?

– Persze előbb egy kicsit gyakorolnod kell. Lehet, hogy nem sikerül előszörre! – mondta óvatosan a kis Rece. – A művészneved pedig: Rex!

– Én mi leszek? – kérdezte Jóska. – Kíváncsi vagyok, hogy én milyen művész leszek.

– Te leszel a gumiember – nézett bele a papírba a kis

Rece. Majd ábrándosan hozzátette: – Ha elég tehetséget érzel magadban, te lehetsz a kígyónő is.

– Érzek – mondta Jóska. – Csak tudnám, mi az!

– Majd megtudod!

– És mi lesz a művésznevem?

– Boa és Constrictor! – mondta a kis Rece, és diadalmasan nézett a meghökkent Jóskára. Büszke volt a művésznevekre, amelyeket este talált ki otthon. Bár az az igazság, hogy a Boa Constrictort ő sem nagyon értette. A bátyja, nagy Rece vetette neki oda, mikor már tíz percig nyúzta, hogy mondjon egy kígyónevet.

– Micsoda? – álmétkodott Jóska. – És ez mit jelent?

– Nem fontos. Minden rendes gumiembernek meg kígyónőnek külföldi neve van – vágta el a további vitát a kis Rece.

– Olvasom tovább.

Karcsira nézett. Karcsi izgalmasan kihúzta magát a padon, úgy várta, hogy milyen művész lesz belőle.

– Te leszel Jim és Joe, a levegő ördögei!

Karcsi büszkén nézett körül. Ez igen, ez nagyon jól hangzik! De miért van két neve?

– Vállalom! És ugye, egyszer Jim leszek, máskor meg Joe?

– Nem. Egyszerre leszel mind a kettő!

– Persze, persze – helyeselt Karcsi tétován. – Én is így gondoltam.

Utoljára maradt Süle. Olyan arccal ült a padon, mint aki nincs itt. Közömbösen nézegette a teret, a homokban turkáló pockokat, a tér sarkában álló Bagamérit, a fákat, az eget. Nem lehet azt mondani, hogy nem harapott rá ő is a horogra, amit a kis Rece lógatott a vadlibák fölé, vagyis hogy nem tetszett volna neki ez az egész cirkusz. Nem, nem lehet mondani. Mint a többieknek, neki is egyre jobban tetszett a játék, amely izgalmas volt és titokzatos. Csak hát Süle hiú volt, mértéktelenül hiú. Eleven eszű, gyors nyelvű, értelmes gyerek volt, elismert hangadója és ötletmestere a vadlibáknak. És hát most, igen, ezt a ragyogó dolgot nem ő találta ki! Sőt! Ellenezte! Ahogy lopva végignézett a barátain, látnia kellett, hogy az ötlet kezd elsöprő győzelmet aratni. Még nem tudta, hogyan viselkedjék, milyen képet is vágjon a dologhoz. „Majd még eldöntöm – gondolta magában. – Egyelőre nem kell túllihegni a dolgot! Fő az angol hidegvér!” És bágyadt tekintetet vetett a kis Recére.

A kis Rece vidám szemmel méregette Sülét. Nem véletlenül hagyta legutoljára. Megérzett valamit a Süle lelkiállapotából. Homályosan sejtette, hogy taktikához kell folyamodnia, egy kis ravaszságot kell a dologba vinnie, amivel

leszereli Süle ellenállását, vagy legalábbis kikapcsolja a vitatkozásból. Ezért döntött úgy, hogy utoljára hagyja; amikor már a többieknek megtetszett az ötlet, talán Süle se fog ellenkezni. Jól számított, a közhangulat a cirkusz mellé állt. A győztes fölényes vidámságával nézte Sülét.

– És én mi leszek? – törte meg végre a csöndet Süle.

– Te leszel az éhezőművész! – A kis Rece igyekezett visszafajtani a nevetését, nehogy nagyon megsértse Sülét.

Süle zavarba jött. Pislogva nézte a pukkadózó, vihogó vadlibákat. Aztán rájött, hogy le kell nyelnie ezt a békát, bele kell mennie a játékba, ha nem akar teljesen nevetségessé válni.

– Helyes – mondta könnyedén. – Van benne fantázia! És a művésznevem?

A kis Rece méltányolta Süle lelkierejét, ahogy ilyen könnyedén vállalta ezt a komikus szerepet. Töprengő arcot vágott, és így szólt:

– Segíthetnél. Ezt nem tudtam kitalálni.

– Várj csak, várj csak! – Süle a levegőbe nézett elgondolkozva. – Mit szólnál – mondta felcsillanó szemmel –, mit szólnál ehhez? Negyedik Emmánuel, az éhezőművész!

A kis Rece őszintén lelkesedett:

– Ez igen! Nagyon jó! Hogy jutott eszedbe?

Süle újra a régi volt.

– Nem nagy ügy – mondta orrhangon, mint egy előkelő idegen. – Van még valami?

– Igen. Terveztünk még hindu csodafakírt, és kell még jegyszedő meg plakátragasztó – olvasta a kis Rece a papírról. – De ezeket hagyjuk most függőben.

A kis Rece zsebre vágta a papírt. Megszokásból a jobb zsebébe dugta, s a papír lepottyant a földre. Fölvette, és a bal zsebébe

tette. A bal zsebe láthatóan túl volt terhelve, de a kis Rece ezzel most nem törődött. Lelkesen kiáltott, mint egy szónok:

– A legfontosabb, hogy megalakult a Hörömpő Cirkusz, világszám! Éljen!

– Éljen! – zúgták a vadlibák.

Karcsi felugrott a padra.

– És külön éljen Jim és Joe, a levegő ördögei!

Jóska melléje ugrott.

– Éljen Boa és Constrictor!

Marci finoman felmászott a padra.

– Éljen Rex!

Süle meg egyenesen a támlájára állt, ott egyensúlyozott, és úgy kiáltotta.

– Éljen Negyedik Emmánuel!

A pocok a homokozóból odanéztek, abbahagyták egy pillanatra a turkálást. Az egyik pocok éles hangon visította:

– Éljen Negyedik Sámuel, a híres szálkás szőrű tacsó!

– Most pedig – mondta a kis Rece – mindenki menjen haza. Holnap megmondom a további teendőket.

A vadlibák szétrebbentek. Karcsi a homokozó peremén egyensúlyozva alakította a levegő ördögeit, két kezével csapkodott, fel-felugrott, szökellt a pocok nagy gyönyörűségére. Süle és Jóska egy elgurult labdát passzolgatott a tér sarkáig, majd onnan Süle nagy ívben visszalötte a térre.

Marci a kis Recével még ott maradt a padnál.

– Azért örülök, hogy kitaláltatok ezt a cirkuszt – mondta komolyan eltűnődve. – Bármi legyen is belőle – tette hozzá óvatosan.

– Én is örülök! – vágta rá a kis Rece boldogan. – Szevasz!
És kiügetett a térről.

2.

A kis Rece a ruhásszekrény aljában kotorászott, egyre mélyebbre ásta magát a kinőtt nadrágok, félretett kopott zakók között. „Itt kell lennie valahol” – morogta, s kutatott tovább szívósan, félig eltűnve a szekrényben. Orrát csípte a naftalin-szag, alig kapott levegőt, de nem hagyta abba a keresést.

Végre legalul megtalálta, amit keresett. Négykézláb hátrált kifelé a szekrényből, s nagyot lélegezve a tiszta levegőből, szemügyre vette a vadászsákmányt. Egy régi-régi keménykalap volt, valamelyik nagyapja viselhette, s kegyeletből megőrizték a szekrény alján.

Óvatosan kiegyengette a behorpadt keménykalapot, könyökével letörölte róla a dérként csillogó naftalinport, és a fejébe csapta.

A kalap a füléig csúszott, nem látott tőle rendesen. Újságpapírt keresett, vékony csíkokra szakította, és kitömte körbe a kalapot. Felpróbálta. Most már nem szaladt le a füléig, megállt a homlokán.

Elégedetten nézte magát a tükörben. Elsétált a szoba közepéig, majd hirtelen visszafordult.

Elvigyorodott, megemelte a keménykalapot, s széles mozdulatokkal köszöngtetett jobbra-balra.

Előkereste csíkos tengerésztrikóját, felvette az ing helyett.

„Alakul – dünnyögött a tükör felé sandítva. – Most még kell egy krumpliorr!”

Bedugdosta a szekrény aljába a kinőtt nadrágokat, kopott zakókat, és kisomfordált a konyhába. Nagyon remélte, hogy nem találkozik senkivel, hogy nem kell hosszasan elmagyarázni mindent. Ez a reménye nem vált be. A mamája éppen abban a pillanatban jött haza, összeütköztek az előszobában.

– Hát te? Hogy nézel ki? – csapta össze a kezét.

– Semmi, semmi – motyogta a kis Rece, és besurrant a konyhába. Benyitott gyorsan a kamrába, a krumplis zsákból találomra kivett két szem krumplit, és zsebre vágta.

– Mi jutott eszedbe? A nagypapa kalapja! – nyomult a konyhába a mamája.

A kis Rece összeszorított szájjal nézett vissza.

– Jól van, jól van, nem kérdeztem semmit – sóhajtott fel a mamája. – Úgy nézel ki, mint egy bohóc! Rémes!

A kis Rece elvigyorodott.

– Hát még ha a krumpliorrt is felteszem! – mondta.

– Krumpliorrod is lesz?

– Lesz – zárkózott el újra a beszélgetés elől a kis Rece.

– A bátyád hol van? – tért át más területre a mamája.

A kis Rece egy pillanatra megingott. Tudta, hogy a nagy Rece legújabb szerelmével, Pirikével, azzal a beképzelt nyafkával randevúzik. Hogy honnan tudja? Onnan, hogy megfigyelte. (Nem tudom, észrevette-e már valaki, hogy a kisebbek mindent tudnak a nagyobbakról! Lefelé nincs titok! Azt hisszük: rejtve, félhomályban cselekszünk, s eszünkbe se jut, hogy árgus szemek kísérik minden mozdulatunkat!)

A kis Rece is futtában látta, hogy Piri feltűnő nemtörődöm-séggel bámészkodik egy hirdetőoszlop előtt, s álérdeklődéssel olvasgatja a havi moziműsor plakátját. Csakhogy a kis Rece pontosan tudta, hogy azon a bizonyos hirdetőoszlopon csupa múlt havi moziműsor van, vagyis Piri csak tetteti a nagy érdeklődést. Ezekből a részadatokból már gyerekjáték volt kikombinálni a valódi helyzetet: Piri vár valakit. Azt, hogy Piri a bátyját várja, már igazán semmiség volt kitalálni. A kis Rece egyszer véletlenül a bátyja könyvei között kutatott,

és véletlenül megtalálta Piri fényképét, hátán az érthetetlen felírással: „Ifjú keblem örökké érted ég!” A bátyjának egyébként egész borítékra való ilyen fényképe volt különböző lányoktól, s a kis Rece azt is tudta, hogy a ruhásszekrény hátán lóg ez a boríték egy madzagon. Különben nem nagyon érdekelte az ügy. Unalmas hülyeségnek tartotta az egészet.

Most egy pillanatra kísértésbe esett, hogy elárulja ezt a szerelmi ügyet. Az is átsuhant a fején, hogy ezzel eltereli Rozmaringról a figyelmet. De azután elhessegette a kísértést, és kifejezéstelen szemmel nézett a mamájára.

– Nem tudom – felelte közönyös hangon.

– Kerítsd elő, akárhol van – mondta a mamája fáradtan.
– Mondd meg neki, hogy siessen haza, a csarnokban zsírszalonnát árulnak. Én nem érek rá lemenni.

A kis Rece elrohant.

A pincelejáró legalsó lépcsőjén kötött ki, szépen kifragta az egyik krumplit, madzagot kötött rá, és a fejére erősítette.

A lépcsőház üvegajtájában megnézte magát. A homályosan tükröző üvegből Rozmaring, a bohóc nézett vissza, keménykalapja volt, csíkos trikója és krumpliorra.

Az utca éppen üres volt, a kis Rece elkacsázott a közeli postahivatalig. A távírászkisasszony simán felvette a sürgős táviratot, amit a kis Rece Sülének küldött.

– És biztos, hogy még ma megkapja? – érdeklődött orrhangon, mivel a krumpliorrtól alig tudott beszélni.

– Éjfélig megkapják – hangzott a válasz. A kisasszony csak most nézett rá.

A kis Rece vigyorogva nézte, hogy a kisasszony majd leesik a székről rémületében.

A kis Rece kilépett a posta ajtaján, és a fal mellett surranva egy bizonyos bokor felé vette az irányt, ahova bátyja a lányokat szokta cipelni, s ahol a kezüket szokta szorongatni, a kényelmetlen padon ülve.

A bokor mögött megállt egypár pillanatra. Pirike csacsogó hangját hallotta.

– És a Kati is azt mondta, hogy neki is ezt mondtad! Igen! És a Szidi is azt mondta! Igen!

– Fátylat a múltra! – hallotta bátyja rekedtes hangját: – Lehet, hogy mondtam, de érezni, esküszöm, csak irántad érzem!

A kis Rece elismerően bólintott a bokor mögött. Ez a „fátylat a múltra” nem rossz! Majd illedelmesen krárogott és előlépett.

Pirike halkan felsikoltott, mikor meglátta a kis Recét.

A nagy Rece elképedve nézte keménykalapos, krumpli-orros öccsét.

– Hogy nézel ki, te hülye?! – sziszegett rá, majd kényszeregett hangon bemutatta: – Az öcsém. De különben normális. Mit akarsz?

– Azonnal siess haza! – hadarta a kis Rece, óvatosan hátrább-hátrább húzódva. – Zsírshalonna érkezett a csarnokba!

– Hát akkor én nem is tartóztatlak – állt fel Piri. – Menj csak a zsírshalonnáért! – És pisze orrát az ég felé tartotta, mintha meg akarná szagolni az eget.

A kis Rece nem várta meg a búcsúzkodást, elfutott. Mesziről visszanézve látta, hogy egyedül jön a bátyja, és dühösen rugdossa a kavicsokat.

3.

Sülélék éjszakai nyugalját éles csengetés vágta ketté. Süle álmos szemmel nézte, ahogy az apja morogva felkel, s botladozva kicsoszog az előszobába.

– Távirat! – jött vissza, a kezében lógatva a táviratot. Majd feltépte és hangosan olvasta:

„Negyedik Emmánueltt összevonjuk a hindu csodafakírral. Stop. Rozmaring. Stop.”

Rettentő keserves képpel nézett maga elé, lassan a feleségére pillantott, majd fürkészve Sülére függesztette a tekintetét.

Süle teste megfeszült a takaró alatt. Lehunyta a szemét. „Most! Most fog lecsapni a villám!” – gondolta izgatottan, s a tenyere izzadni kezdett.

De nem történt semmi, a villám nem csapott le. Süle kinyitotta a szemét. Az apja még egyszer a táviratba nézett, majd a hajába túrt.

– Biztos csak álmodom – motyogta. – A nehéz vacsorától...

Letette a táviratot a földre, leoltotta a villanyt, és lefeküdt.

„Ez a hülye kis Rece!” – borzongott Süle a takaró alatt, majd az apja szuszogását figyelte. Mikor meggyőződött róla, hogy elaludt, kimászott a takaró alól, felszedte a táviratot, és a cipőjébe rejtette.

4

Kell egy tigris!

1.

Becsöngetés után minden vadliba egy-egy cédulát talált a padján:

Tanítás után megbeszélés a téren. Hörömpő cirkuszigazgató nevében Rozmaring, a bohóc. Elolvasás után elégetendő!

Elolvasták az üzenetet, és nagy zavarba hozta őket az utolsó mondat. Miért égessék el a cédulát, és főleg hogyan? A vadlibák a kis Recére pislogtak, de nem tudtak leolvasni az arcáról semmit. Végre aztán Jóska elégetés helyett hosszú csíkokra tépte a cédulát, példáját követte Karcsi és Marci, Süle pedig lassan, kényelmesen besatírozta az egészet. Megmutatta a kis Recének, hogy így jó-e. A kis Rece bólintott.

Tanítás után a tér felé ballagva, Jóska a kis Recét nyugtatja, hogy miért kellett volna elégetni a cédulát.

– Nem akarom, hogy idő előtt kiszivároгjon valami – felelte a kis Rece titokzatos képpel. Ebben maradtak. Jóska abbahagyta a kérdezősködést, némán ballagtak tovább.

A téren a vadlibák lekuporodtak a padra, és várták, hogy a kis Rece előterjessze az üzenetet Hörömpő nevében.

A kis Rece megállt a pad előtt, és nem teketóriázott sokat, rögtön a dolgok közepébe vágott.

– Kell egy tigris! – mondta komoly arccal.

A vadlibák egy pillanatig meghökkenve néztek rá. Aztán Süle nyerítve felnevetett.

– Jó! – mondta. – Nagyon jó! Kicsi, nagy? Fehér, fekete? Vad, félvad, vagy olyan, amelyik a tenyeredből eszik? Csak válassz nyugodtan, úgyse tudunk szerezni!

Jóska is hitetlenkedve rázta a fejét, és kék nagyanyószemével szelíden nézett a kis Recére.

– Ez nem lesz könnyű – mondta. – Illetve azt hiszem, hogy ez nem fog menni.

Karcsi szaporán bólogatott, hogy teljesen egyetért az előtte felszólalókkal, vagyis hogy ez a tigrisügy elég fantasztikusan hangzik.

Marci se nem rázta a fejét, se nem szólt, elgondolkozva nézett egy ifjú gesztenyefára.

A kis Rece cseppet sem törődött a vadlibák ellenkezésével, komolyan folytatta:

– Akkor is kell egy tigris!

Végre Marci is megszólalt, abbahagyva az ifjú gesztenyefa szemlélését:

– Lehet az kistigris is? Mondjuk, egy kölyöktigris?

A kis Rece elgondolkozott, majd komoly képpel válaszolt, mint aki naponta foglalkozik ilyen csip-csup tigrisüggyel:

– Lehet. Sőt még jobb is! Jobban lehet idomítani!

Marci fellélegzett.

– Akkor jó! Ne búsulj, Rece, meglesz a tigris!

A vadlibák álmélkodva hallgatták a párbeszédet. Süle tért először magához.

– Ne mondd! Hol van?

Marci türelmesen válaszolt:

– Csinálunk egyet!

– Papirosból?

Marci tőle szokatlan hevességgel felállt, a kis Rece vállára tette a kezét, és mintha szónoklatot tartana, ünnepélyes hangon mondta:

– Átveszem a tigrisakció irányítását! Egy kis figyelmet kérek! Kérlek, gondolkozzatok, ha nem esik nehezetekre! Milyen állat a tigris?

– Vérengző! – mondta Süle suttogva, mint egy sokat tapasztalt, híres vadász.

Megborzongott, rángatta a vállait.

– Nem úgy értem – folytatta Marci türelmesen. – Milyen fajta?

– Macskafajta! – vágta rá Karcsi.

– Helyes! Na? Nem dereng valami? Macskafajta!

A vadlibák értetlenül rázták a fejüket. Nem derengett semmi.

– Pedig pofonegyszerű! – folytatta Marci, és kicsit szána-kozva nézett rájuk, hogy nem értik, pedig pofonegyszerű.

– Akkor mondd meg! – szólalt meg Jóska, és búzavirág-kék szemét Marcira függesztette.

– Macskafajta! Ebből elveszem a fajtát, marad a macska! Vagyis szerzünk egy macskát, és befestjük! Tigriscsíkokat festünk rá!

Marci diadalmasan nézett az álmélkodó vadlibákra.

– Süle, nektek van, ugye, egy gyönyörű angóramacskátok?

Süle gyorsan válaszolt:

– Nekünk van, de az nem jó!

– Miért?

– Mert engem megnyúznak, ha befestitek!

Jóska a tigrisügy mellé állt, korholva mondta Sülének:

– Ne légy már ilyen nehézkes! Majd lemossuk utána. Ne rontsd el ezt a remek ötletet! Most jut eszembe: nekünk van otthon festékünk! Kimaradt egy csomó a festésből. Én azt felajánlom.

– Helyes! – mondta Marci. – Kiosztom a feladatokat. Süle hozza a macskát, Jóska hozza a festéket, Karcsi hoz egy liter tejet, én meg hozok egy hőszűrőt, hogy jobban száradjon. Hol találkozunk?

– Péternél, ebéd után – mondta a kis Rece. – Vagyis Hörömpőnél.

– Minek a tej? – kérdezte Karcsi.

– Hogy nyugodtan tűrje a festést! – felelte Marci.

– Minden világos?

– Teljesen világos, hogy engem megnyúznak! – morogta Süle.

2.

A kis Rece sietve ebédelt. Bekanalazta a levest, az üres tányérral a gáztűzhelyhez ment, ahol egy lábosban a második fogás volt, krumplifőzelék fasírttal. A krumplifőzeléket unottan méregette, majd hátrasandított a bátyjára, gyorsan kivette a fasírtot, s enni kezdte.

A nagy Rece egy detektívregényt olvasott elmerülve. Fel se nézett, úgy mondta:

– Főzeléket is! – S lapozott egyet a könyvben.

A kis Rece pár kanál főzeléket lötytyintett a tányérba, szétkente, majd lenyalta a kanalat. Bekapta az utolsó falat fasírtot, és az ajtó felé húzódott.

A nagy Rece föl se nézve szólt rá:

– Mosogatás!

A kis Rece felsóhajtott, a vízcsap alá tartotta a tányért, lemosta a kanalat, a konyharuhával letörölgette, s berakta a tányért meg a kanalat a szekrénybe.

– Szia! – mondta a bátyjának, s gyorsan kiiskolt az ajtón.

Elsőnek akart odaérni Péterhez, hogy előkészítse a tigris fogadására.

Péter arca felderült, mikor meglátta a kis Recét. Felült az ágyban.

– Szia! – mondta. – De jó, hogy jössz! Mi újság a cirkuszban?

– Alakul! – A kis Rece szája a füléig szaladt. – Én már tegnap tartottam egy jelmezes főpróbát. Bombasikerem volt! Egyedül vagy?

– Egyedül.

– Az jó. Nemsokára hozzák a tigrist!

Péter kutatva nézte.

– Milyen tigrist?

– Egy valódi kölyöktigrist!

– Valódit?

– Hát egy kicsit még igazítani kell rajta. De majd festünk rá csíkokat, és valódi lesz. Jobb lesz a valódinál!

A kis Rece leült az ágyra. Halkabbra fogta a hangját:

– Elkezdheted idomítani! Hörömpő, a híres idomár!

Péter elmosolyodott. A kendőt arrébb húzta a torkán, s a pótfül a tarkójához került.

– Megtanítom mindenfélére. Először magamhoz szokatom, az a legfontosabb.

– A legfontosabb, hogy a tenyeredből egyen!

– És nem fogom kínozni. Meggyőzéssel fogom idomítani.

A kis Rece bólogatott.

– Nagyon helyes! A jobb cirkuszokban ezt így csinálják.

– Ha jól csinálja, jutalmazni fogom. Ebből majd megérti, hogy mit akarok.

– Feltétlenül! Lesni fogja a szavadat.

Péter hálásan elmosolyodott. Majd csendesen megköszönte a tigrist.

– Köszönöm a tigrist. Így gyorsabban fog telni az idő!

– Semmiség! – A kis Rece felállt az ágyról, a karjával a levegőbe csapkodott. Kilesett az ablakon, hogy jönnek-e már a tigrissel, majd kísétált az udvarra.

Nem szerette, ha sokat köszöngetnek. Jókedvből tette és kész! Csak hoznák már azt a tigrist! Felállt a kapu keresztlécére, és kilesett az utcára.

Végre feltűntek a vadlibák, közrefogták Sülét. Süle egy nagy aktatáskát tartott a hóna alatt, az aktatáskában volt a macska, nagy, puha fejét kétségbeesetten forgatta, és keservesen nyávogott.

A kis Rece füttyentett, és kinyitotta a kaput.

– Gyertek, mutatkozzatok be Hörömpőnek!

Sorban bementek a szobába. Elöl ment Marci, finoman biccentett a fejével.

– Rex, a zsonglőr.

Péter bólintott.

Karcsi széttárta a kezét, mintha meg akarná áldani a szobát.

– Jim és Joe, a levegő ördögei.

Jóska vonaglott egyet, mint a kígyó.

– Boa és Constrictor, a gumiember és kígyónő.

Süle letette a táskát, mellén összefonta a karját, és mélyen hajlongott.

– Negyedik Emmánuel, éhezőművész és hindu csodafakír.

A kis Rece az ágyhoz állt, s komoly hangon mondta:

– Én pedig bemutatom nektek Hörömpőt, a Hörömpő Cirkusz, világszám igazgatóját. Kérek egy rövid éljenzést!

– Éljen! – zúgták a vadlibák.

– Lássuk a tigrist! – mondta a kis Rece. – Jóska, hol a festék?

Jóska a zsebéből szedte elő a festékeket és egy ecsetet.

– Csak zöld, kék és barna festék van.

Marci szakértő képet vágott.

– A zöldet és a kéket tegyük tartalékba.

Süle még egy utolsó kísérletet tett, hogy megmentse a macskát.

– Nem engedem zöldre festeni a macskát! Az egy hülyeség! Zöld tigris! A macskának is van önérzete!

Jóska egy tányérban áztatta, keverte a festéket.

– Nyugi! Reméljük, hogy elég lesz a barna.

Belemártotta az ecsetet a festékbe, s próbaképpen egy csíkot húzott a meztelen karjára, összehúzott szemmel mérgette, mint egy híres festő, eltartotta a karját messzire, hogy jobban kijöjjön a színárnyalat, majd elégedetten bólintott.

– Karcsi, tedd elé a tejet! Süle, te pedig tartsd a macskát! Kezdhetjük!

Karcsi kiszaladt a konyhába egy tányérért, beleöntötte a tejet. Süle nagyokat sóhajtozva kivette az aktatáskából a macskát, s beledugta az orrát a tejbe.

– Egyél, és rám ne haragudj!

Jóska belemártotta az ecsetet a festékbe, feltartotta a levegőbe várakozóan.

– Hogy fesse a csíkokat? – S ránézett a vadlibákra.

– Hogyhogy hogy fessed? – kérdezte Marci.

– Keresztbe vagy hosszába?

– Hát ez csak nem probléma? – fölényeskedett Marci.

– Vagyis?

Marci elbizonytalanodott.

– Keresztbe – mondta találomra.

Süle reménykedni kezdett.

– Keresztben a zebra csíkos! – mondta gúnyosan.

Marci ingerülten vágott közbe:

– Hát akkor hosszában!

A kis Rece is bekapcsolódott a vitába.

– Csak siessetek, így soha nem lesz befestve!

Jóska nagy nyugalommal nézett rá.

– Te csak ne süss! Biztos, hogy hosszában? Nem lehetne ebből inkább egy leopárdot csinálni? Az foltos! Vagy párducot? Befesténém tiszta feketére, csak a szeme villogna!

Süle konokul ellenállt a hirtelen ötletnek.

– Nem engedem feketére festeni! Különben sincs fekete festéked.

Jóska ábrándozva válaszolt:

– Szép mélykékre festéném! Az van. Csinálnék belőle egy csodaállatot! Egy ultramarin párducot! Az lenne a világszám!

Karcsi elhúzta a tányért a macska elől.

– Döntsétek el, mert megeszi az egész tejet potyára!

A kis Rece határozottan szólalt meg, elhessentve a felelőtlen ábrándozást:

– Tigris kell és kész!

Jóska belenyugodott, szelíd kék szemében kihunytak az ábrándozás fényei.

– Jól van, ti akartátok. A ti felelősségeitekre befestem hosszában!

S nagy nyugalommal csíkokat húzott a macskára. A macska nyávogott, s egyre inkább egy vadmalacra kezdett hasonlítani.

Ám ez egy cseppet sem zavarta a vadlibákat. Áhítatos arccal guggolták körül a macskát, Jóska a nyelvét is kidugta, s nagy szakértelemmel húzogatta a csíkokat. Az ő szemükben a macska tigrissé változott, díszpéldánya fajtájának, borzongva nézték, ahogy vérengző morgással lefetyelte a tejet.

Bekapcsolták a hőszugárzót. A macska boldogan dorombolt a melegben, majd szép csendesen elaludt.

– Láthatod, hogy jól érzi magát – súgta Karcsi Sülének.

Mosolyogva nézték az alvó tigrist. Majd Jóska megnézte, hogy megszáradt-e már a festék, és kikapcsolta a hőszugárzót.

– Csináljunk egy próbát! – javasolta a kis Rece. – Ez itt átalussza az életét! Ébresztő! – S meglökte a macskát.

A macska felriadt, és egy szempillantás alatt felmászott a szekrény tetejére.

– Ez egy gyáva tigris! – mondta megvetően Karcsi.

Süle védte a macskát:

– Nem tudom, ha téged csíkosra festenének, mit csinálnál!

Péter is a macska védelmére kelt:

– Még idomítani kell!

Süle hívogatta a csíkosra festett tigrisutánzatot:

– Cic, cic, cicuskám! Lemosunk szépen, és nem lesz semmi baj! Csak gyere le!

A tigrisvadászat kezdett elfajulni. Karcsi kiszaladt egy seprűért, azzal piszkálta a tigrist, Jóska mély hangon ugattott, a kis Rece radírgumival bombázta, míg végre a macska megunt a hajszát, leugrott, és bebújt az ágy alá.

Süle négykézláb bemászott utána, kihúzta, az ölébe vette, és simogatta a hátát, vakarta a fülét.

– Mossuk le! – mondta könyörögve. – Látjátok, hogy nem akar tigris lenni...

3.

A macskát beállították a lavórbá, mosták, szappanozták, Süle fogta, Jóska dörzsölte. Egy kis idő múlva Jóska már csak ímmel-ámmal dörzsölte, kezdett kiderülni a valóság, hogy a macskáról nem jön le a festék.

Jóska leöblítette a macskáról a szappanhabot, és szelíden Sülére nézett. Egy templomra való jóság volt a szemében. Ám Süle nem akart tudomást venni a nyilvánvaló tényről, makacsul unszolta Jóska:

– Mossad!

– Kár a szappanért! – mondta Jóska részvevő hangon.

– Így nem vihetem haza! – keseredett el Süle.

– Talán ha leborotválnánk... – jegyezte meg halkán, óvatosan Karcsi.

Süle összeroppanva nézte a macskát.

– Most mit csináljunk? Engem megnyúznak!

– Hagyd itt nálam! – mondta Péter az ágyból. – Megvárjuk, míg lekopik róla a festék.

– De mit mondjak otthon? – Süle a kétségbeesés szobra volt.

– Mondd azt, hogy elcsavargott! Annál nagyobb lesz az öröm, ha megkerül – tanácsolta barátian a kis Rece.

Mindnyájan kerülték Süle pillantását. A macska is megszeppenve ült a szoba közepén, a csíkok lemoshatatlanul virítottak a szőréen.

Végül nem bírták tovább nézni, kivitték a fáskamrába, rácsukták az ajtót.

– És mindennap adj neki tejet! – kiáltott be Süle Péternek.

Süle az ajtón keresztül elbúcsúzott a macskától.

– Rám ne haragudj! – suttogta befelé a fáskamrába. A macska keservesen nyávogott.

– Na gyere, mert megszakad a szíved! – mondta Jóska, és kivonszolta Sülét az udvarról.

5

Az oroszlános plakát

1.

A kis Rece nem hagyta annyiban a dolgot. A Süle számára oly keservesen végződött macskaügy egyáltalán nem ejtette kétségbe. Sőt! Úgy is mondhatnánk, hogy a kis Rece most kezdett bejőnni igazán. Szeplős fejében pompásnál pompásabb ötletek kergették egymást. Hogy milyen pompásak voltak, onnan lehet tudni, hogy a kis Rece időnként elvigyorodott.

- Mit vigyorogsz, mint a fakutya?! – mordult rá a bátyja.
- Légy szíves, a krumplira összpontosítsd a figyelmedet!

Ugyanis a konyhában ültek, és krumplit pucoltak a vacsorához. A nagy Rece különben is nehezen tűrte a megalázó krumplipucolást, s érthető, hogy az öccse vigyorgása idegesítette.

- Van egy üzleti ajánlatom – szólalt meg komoly képpel a kis Rece.
- Halljuk! – mordult a bátyja.
- Megpucolom helyetted a krumplit, ha kölcsönadod a magnódat.

A nagy Rece elgondolkozott az üzleti ajánlaton. A kérés nem volt csekélység. A magnóra nagyon büszke volt. Ugyanakkor neki pontosan most halaszthatatlanul fontos dolga lenne. Ha rágondol, hogy Pirike már legalább tíz perce ácsorog a hirdetőoszlopnál, és betéve tudja az egész múlt havi moziműsort, akkor bizony végigfut a hideg a hátán.

De azért elkapkodni sem szabad a dolgot, mert ez a pocok öccse még vérszemet kap, és nem elégszik meg a magnóval. Éppen ezért unott képpel nézett vissza a kis Recére.

– A magnót?

– A magnót – válaszolta a kis Rece.

– Más nem jó?

– Más nem.

A nagy Rece felsóhajtott.

– Csak azért, mert az öcsém vagy, nem muszáj ilyen szemtelennek lenned!

A kis Rece nem válaszolt. Fapofával farigcsált egy krumpelit. Először négyszögletesre, aztán nagy műgonddal oktaéderé alakította, majd váratlanul egy kúpot faragott belőle.

A nagy Rece megtört a kúptól.

– Kivételesen! – mondta. – Nem tudok ellenállni az arany szívemnek. Nem is értem. De ha valami baja lesz, megnyúzlak!

Ezt már az ajtóból kiáltotta, s rohant szélesebben ama bizonyos hirdetőoszlop felé.

A kis Rece hihetetlen gyorsasággal dolgozott. Röpködött a krumpli héja, csobbant a víz a tálban, s egykettőre kész lett a vacsoránakvaló. A tálát felrakta az asztalra, a héjat öszszesöpörte, s berohant a szobájukba a magnóért.

A magnó az éjjeliszekrényen állt. Bekapcsolta. Édeskés dallamú sláger folydogált. Gyorsra csavarta a gombot, a dal

nyávogássá, majd visítássá változott, a kis Rece élvezettel figyelte a macskahangokat. Lepörgött a szalag, ügyesen kivette, és tiszta szalagot keresett a fiókban. Befűzte az új tekercset, csinált egy hangpróbát. Kezébe fogta a mikrofont, és belebeszél:

– Halló, halló, figyelem! Itt Nadragulya utca három béből Rozmaring, a híres bohóc beszél. Aki hallja, adja át!

Visszajátszotta a felvételt, elvigyorodott, majd leállította a magnót, rárakta a fedelet, s az egészet leemelte az éjjeli-szekrényről.

Az utcán bement a telefonfülkébe, a magnót a padkára tette, s feltárcsázta Karcsiék számát.

Szerencsére Karcsi vette fel a kagylót, s így nem kellett sokat magyarázkodni.

– Halló, itt Rozmaring! Szólj be Süléért, és gyertek le a térre!

– Most rögtön? – kérdezte Karcsi.

– Most rögtön – felelte, és letette a kagylót.

Süle és Karcsi nemsokára felbukkant a tér sarkán. Süle arca komor volt, mint egy temetési lóé.

A kis Rece elfojtotta nevetethnékjét, együttérző hangon kérdezte:

– Nagy ruha volt a macska miatt?

Süle legyintett, fájdalmasan, mint egy színész, akinek ösztöret szívé apát kell játszania.

– Ne is beszéljünk róla! – Süle karja lágyan hullt le a levegőből.

– Miért hívtál ide? – kérdezte Karcsi.

– Van egy ötletem – mondta a kis Rece, s végre előjött az elfojtott mosoly, szétterült az arcán, mint a hajnali napsütés.

- Szevasztok, én megyek is! – fordult meg Süle komoran.
- Hová mész? – kérdezte Karcsi csodálkozva.
- Elegem volt a kis Rece ötleteiből!

A kis Rece kivetette a horgot, negédesen mondta:

- Pedig rád nagyon számítottam! Te kezelnéd a magnót!

Nem szeretném, ha elromlana, éppen ezért szakértő kezekre lenne szükség.

Süle visszakozott.

- A magnót? – kérdezte.
- Igen. Itt van. A bátyámé.

Süle a padhoz ment, körbejárta a magnót.

- Minek a magnó? – kérdezte végre.

– Az ötletemhez! – vágta rá a kis Rece büszkén. Tudta, hogy Süle segíteni fog, és hogy ez az ötlet milyen remek ötlet.

- Nyögd már ki! – mondta Karcsi. – Miről van szó?

– Figyeljetek! – suttogta a kis Rece, leült a padra, a két gyerek melléje ült. Süle az ölébe vette a magnót, és szeretettel simogatta.

A kis Rece belekezdett:

– Rájöttem, hogy ebbe a mi cirkuszunkba valami hátborzongató dolog is kellene, ha sikert akarunk elérni. Valami olyasmi, amitől megborzong a közönség. Amit majd napok múlva is emlegetnek. Eddig világos?

– Világos! – mondta Karcsi. – Például ha én mint Jim és Joe, a levegő ördögei, bejövök!

– Az is hátborzongató – bólogatott a kis Rece. – De nem eléggé.

– Vagy ha Süle csonttá és bőrré fogyva bemutatkozik a közönségnek. Szerintem attól mindenki borzongani fog – taglalta Karcsi komolyan.

Ezen egy kicsit eltűnődtek. Elképzelték az éhezőművészt csont és bőr soványan. Süle beszívta az arcát, kimeresztette a szemét, de az igazság az, hogy éhezőművésznek egy kicsit kövér volt. A kis Rece meg is jegyezte:

– Már ma elkezdhetnéd a koplalást! Mondjuk, először elhagynád a reggelit, aztán az ebédet s végül a vacsorát...

– Valaminek azért kell lennie a gyomromban! – ellenkezett Süle.

– Igyál mindig egy pohár vizet! – javasolta Karcsi. – Sós vizet, hogy a sótartalmad ne csökkenjen!

A kis Rece továbbfejlesztette Süle étrendjét:

– Egy-két csepp citromlét is ihatsz, hogy skorbutot ne kapj a vitaminhiánytól. Én olvastam egy könyvben, hogy hajótörött tengerészek mohát meg algát ettek, hogy ne hulljon ki a foguk.

– Nem eszem mohát! – dühödött meg Süle.

– Akkor ki fog hullni a fogad! – intette meg szigorú hangon a kis Rece.

– Inkább vitamindrázsét! – védekezett Süle.

– Az nem jó – mondta Karcsi. – Az cukorral van bevonva, és a cukor hizlal.

Süle megzavarodva nézett rájuk. Nem tudta, hogy viccelnek-e, vagy komolyan beszélnek. Ám a két vadliba halálos komoly képpel nézett vissza Sülére.

– Halljuk az ötletedet! – próbálta elterelni a beszélgetést az éhezésről.

– Rendben van – mondta a kis Rece. – Ott hagytam abba, hogy valami hátborzongató dolog kellene. És ekkor jutott eszembe, hogy mi legyen az a hátborzongató dolog.

A kis Rece elhallgatott, rejtélyesen nézett a két kíváncsi vadlibára.

– Eszembe jutott az Állatkert!

– Az Állatkert? – hökkent meg a két vadliba.

– Csak nem akarsz vadállatot lopni? – tette hozzá Karcsi.

– Az se lenne rossz ötlet! – fölényeskedett a kis Rece.

– De még annál is jobb jutott eszembe. Figyeljete! Ott vannak azok a vadállatok az Állatkertben, és egész nap bögnek, morognak, üvöltenek bele a levegőbe. Teljesen ingyen és hátborzongatóan. Azt találtam ki, hogy felvesszük azt a sok hátborzongató börgést és üvöltést magnóra. Külön az oroszlánét, külön a tigrisét, külön a leopárdét és még amit találunk. Na? Mit szóltok hozzá?

Az ötlet valóban fényes volt. A két vadliba feltétel és hátsó gondolat nélkül lelkesedett érte.

– És ehhez kell a magnó! Értem már! – kiáltotta Karcsi.

– Óriási! Gratulálok! – És komolykodva megrázta a kis Rece kezét.

– Nem rossz! Sőt jó! – mondta Süle. – És amikor lesz egy csomó állathangunk, a szünetben lejátszunk a közönségnek! Zene helyett. Valódi cirkuszhangulatot fog árasztani!

– Vegyük fel a dögkeselyű hangját is! – mondta Karcsi.

– Majd meglátjuk a helyszínen – állt fel a kis Rece. – Most pedig irány az Állatkert!

2.

A három vadliba felváltva cipelte a magnót. Kanyarogtak a szűk mellékutcákban, bár Karcsi javasolta, hogy menjenek villamossal, de megvetően leintették: ilyesmire nem pocskolják a pénzt!

S ekkor látták meg az első oroszlános plakátot. Gyönyörű plakát volt, még nedvesen csillogott a hirdetőoszlopon. Hatalmas, sárga oroszlánfej vicsorgott rajta. Alul két szó volt ráírva:

COLOSSEUM CIRCUS

Letették a magnót, és megbűvölve bámulták a plakátot. A kis Rece odasimult a hirdetőoszlophoz, fejét bátran a sárga fogak közé dugta.

Mindnyájan ugyanarra gondoltak: ezt a sors is nekik ragasztotta ide fel a hirdetőoszlopra!

Körülnéztek. Nem járt senki a kis mellékutcában. Ekkor Süle óvatosan húzni kezdte a papiros szélét, s a plakát szépen lejött az oszlopról. Vigyázva összecsavarták és eliramodtak.

Egy kapualjban haditanácsot tartottak.

– Szerezzük meg mindet! – suttogta Karcsi. – Lenne egy csomó oroszlánunk!

– Felveszünk hozzá egy első osztályú oroszlánbömbölést! Jobb lesz, mint a valódi! – csatlakozott Süle.

– Nem bánom – mondta a kis Rece. – Az Állatkert megvár.

A szemük csillogott, úgy érezték magukat, mint a híres oroszlánvadászok, akik csőre töltött fegyverrel lopakodnak az állatok királya után.

Kisettenkedtek a kapu alól, és elindultak az oroszlános plakátok nyomában.

Rövidesen megtalálták a másodikat. Süle óvatosan lefejtette az oszlopról, miközben Karcsi és a kis Rece falazott.

A harmadik és a negyedik plakát megszerzése is simán ment. Az ötödikkel egy kis baj akadt, ugyanis nem az oszlopon volt, hanem egy deszkakerítésen, jó magasan. Egy kis-

csibe és egy vigyorgó nő között ragyogott, úgy tetszett, hogy mosolyogva néz le a vadlibákra, mintha biztatná őket.

A vadlibák a kerítés tövéből méregették.

– Hogy vegyük le?

– Másszunk fel! – javasolta Süle, aki a gyors megoldások híve volt.

– Nem jó, észrevesznek! – óvatoskodott Karcsi.

A kis Rece a deszkák közötti résen leleselkedett befelé. A kerítés mögött építkezés volt, mindenféle gépek, daruk álltak a gödrök között. Ember egy se. Illetve távolabb, egy kis deszكابódé előtt az éjjeliőr ült, télikabátban, kucsmában. Ami azért volt feltűnő, mert kivételesen szép meleg délután volt. De hát az éjjeliőr fázékony ember lehetett, vagy pedig az éjjeliőrök télen-nyáron télikabátban és kucsmában őrködnek. Ez az egyenruhájuk. A kis Rece futólag eltöprengett ezen, míg befelé leleselkedett a kerítésen.

Azután rángatni kezdte a függőleges deszkákat, csak úgy próbaképpen, mivel semmi okosabb nem jutott az eszébe. És csodák csodája, az a deszka, amelyiken az oroszlanos plakát volt, mozgott.

– Ezzel lehet valamit kezdeni – dűnnyögött a kis Rece.

Körülnéztek, s mikor éppen nem járt arra senki, kirántották a plakátos deszkát, s lefektették a földre.

– Gyorsan! – kiáltotta Karcsi, és Süle gyakorlott mozdulatokkal lehúzta a plakátot, és összecsavarta.

A deszkát bedobták az udvarra. Az éjjeliőr nagyot nézett a berepülő deszkára, rosszallóan ingatta a fejét, kényelmesen felállt, a réshez ballagott, és kilesett rajta az utcára.

De nem látott senkit.

– Hm! – dörmögte. – Tolvajbejáró! Holnap jelenteni fogom!

Azzal a fejt csóválva visszacammogott a bódé elé.

A vadlibák egyik utcából a másikba loholtak. Aztán rájöttek, hogy nem üldözi őket senki. Megálltak, és kifúj-ták magukat. Bátorságuk visszatért, és újra elfogta őket a vadászszenvedély.

– Gyerünk a nyom után! – adta ki a parancsot Süle.
– Mert ha nem sietünk, megszárad a csiriz, és akkor nem lehet levakarni!

Lopakodtak, surrantak a vedlett falak tövében, a vén utcák tömzsi hirdetőoszlopai között, mint egy vadászexpedíció. Süle bele-beleszagolt a levegőbe, a plakáttekeresztet a szemé elé emelte, mint egy távcsövet. Karcsi fától fáig ugrott, majd meglapult, mintha halálos veszélyeket rejtő őserdőben menetelnének. A kis Rece sántikálva cipelte utánuk a magnot, időnként indiánüvöltést hallatott. Egyszóval hatalmába kerítette őket az ősi vadászszenvedély. Az egy cseppet sem számított, hogy plakátra rajzolt oroszlánra vadásznak.

Egyszer csak Karcsi hátraintett, hogy lapulás! Fedezékbe vonultak, s onnan sziszegték:

– Mi a baj?

– Ott a plakátragasztó! – mutogatott Karcsi előre.

Várható volt, hogy utolérük, mert a plakátok egyre nedvesebbek lettek.

– Várjuk meg, míg továbbmegy!

– Minek? – türelmetlenkedett Süle. – Most az egészet egyszerre elcsíphetnénk! Nem kellene vakargatni.

Ebben is volt valami. Jól látták, hogy az oroszlános plakátok ott álltak egy kis faládában a földön. A plakátragasztó rövid létrán ágaskodott, nagy ecsettel bekente az oszlopot,

lemászott egy plakátért, és rányomta a csirizre. Majd egy másik ecsettel, inkább kefével, rásimította a hirdetőoszlopra.

Majd úgy nézte, olyan örömmel és megelégedettséggel, mint egy művész. Mintha ő rajzolta volna a plakátot!

– Találj ki valamit! – súgta Karcsi a kis Recének.

– Jó! – mondta a kis Rece, és engedelmesen törni kezdte a fejét.

– De gyorsan, mert elmegy!

Könnnyű azt mondani! A kis Rece fel is sóhajtott. Egyszerre csak elvagyorodott, a homlokát ütögette, s halkán mondta:

– Itt ész van, nem szilvalekvár! Ide süssetek! Karcsi, te itt maradsz, és majd alkalmas pillanatban elcsórod a plakátokat. Süle, te velem jössz, és riportot csinálunk a plakátragasztóval.

Süle nem nagyon értette, de a kis Rece már kilépett a fa mögül, már ott is állt a létra aljában. Süle kezébe nyomta a magnetofont, a mikrofont a markába fogta, és felszólt a létrára:

– Jó napot kívánunk! A Gyermekrádió munkatársai vagyunk. Riportot szeretnénk csinálni. Hangpróba, egy-kettő, három!
– Ezt már a mikrofonba suttogta mély hangon.

A plakátragasztó szélesen mosolygott a létra tetején.

– Semmi akadálya! – mondta. – Mindig tudtam, hogy egyszer riportot fognak velem csinálni. Mert nincs érdekesebb mesterség, mint az enyém! Úgy is mondhatnánk, hogy én vagyok az utca hírmondója.

Hangosan szavalt a létra tetején, elnézett a fák magasságában a füstölgő gyárkéményekig, az óriási gombaként pöffeszkedő gáztartályig.

– Tessék lejönni! Így nem lesz jó a felvétel! – mondta a kis Rece hivatalos képet vágva.

A plakátragasztó engedelmesen lemászott.

– Oda mondjam? – mutatott a mikrofonra. S újra elkezdte:
– Nincsen érdekesebb mesterség, mint az enyém! Úgy is mondhatnám...

A kis Rece irgalmatlanul félbeszakította:

– Itt nem jók a hangviszonyok. Menjünk talán a túlsó oldalra! – És megkerülte az oszlopot. – Most tessék beszélni! Hangpróba egy-kettő-három! – És a plakátragasztó orra alá nyomta a mikrofont.

A plakátragasztó türelmesen mosolygott, és újra elkezdte a mondókáját:

– Nincs érdekesebb mesterség, mint az enyém! Ezt én mondom, Lópicí Gáspár. Tudniillik ez a nevem. Úgy is mondhatnánk, hogy én vagyok az utca hírmondója.

Süle hangtalanul röhögött, remegett kezében a magnetonfon, de a kis Rece szaporán bólogatott, s ügyesen Süle lábára lépett. Süle uralkodni próbált magán. A plakátragasztó folytatta a beszédet:

– Úgy is mondhatnánk, hogy én irányítom a közvéleményt.

A másik oldalon Karcsi sétált el kényelmesen, hóna alatt a plakátcsomag. Süle megbökte a kis Recét. A kis Rece bólíntott, és félbeszakította a plakátragasztót.

– És mit üzen a gyerekeknek? – kérdezte a meghökkent Lópicí Gáspártól.

– Hogy ne szagassák le a plakátot! Mert az az utca hírmondója!

– Kedves gyerekek! – folytatta a kis Rece szemérmetlen pimaszsággal. – Ti is hallottátok, mit üzen nektek Lópicí Gáspár. Köszönjük szépen, ezzel búcsúznak is.

Lekattintotta a magnót, ünnepélyesen kezét nyújtott Lópici Gáspárnak. Az előbb beletörölte a kezét a kötényébe, és úgy nyújtotta feléjük.

– És mikor hangzik el a rádióban a riport? – kérdezte.

– Pünkösdkor! – mondta a kis Rece vaktában, de folyékonyan. – Az esti csúcsidőben. Az lesz a címe, hogy: *Az utca hangja*.

– Jó cím! – bólogatott Lópici Gáspár. – Hallja majd az egész ország!

– Hallja majd az egész világ, ha jók lesznek a légköri viszonyok – vágta rá a kis Rece, és kényelmesen elindultak Karcsi után.

A plakátragasztó úszott a boldogságban, vállára vette a faládát, a létrát, kezébe fogta a csirizes vödröt, és elindult a legközelebbi kocsmá felé. Észre se vette, hogy eltűntek az orozslános plakátok. Az járt a fejében, hogy iszik egy pohár sört az öröme, és mindenkinek el fogja újságolni, hogy nyilatkozott a rádióban. Ha jók lesznek a légköri viszonyok, az egész világ hallja majd Lópici Gáspár véleményét!